Bożena Chorąży,Bogusław Chorąży

Malec, st. 4, gm. Kęty, woj. bielskie, AZP 105-50/3

Informator Archeologiczny : badania 30, 268-269

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

cinkach stwierdzono tylko współczesne warstwy niwelacyjne oraz wkopy pod infrastrukturę techniczną.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.

Badania nie będą kontynuowane.

Łąkocin, st. 1, gm. Inowrocław, woj. bydgoskie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

Łekno, st. Ł3, gm. Wągrowiec, woj. pilskie

patrz: wczesne średniowiecze

Łukowisko, st. V, gm. Międzyrzec Podlaski, woj. bialskopodlaskie

patrz: wczesne średniowiecze

Łysokanie, st. 4, gm. Kłaj, woj. krakowskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

MALBORK, Zamek, st. 5, gm. *loco*, woj. elbląskie, AZP 18-47/10

- zespół zamkowy z okresu późnego średniowiecza (od trzeciego ćwierćwiecza XIII w.)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 1 lipca do 25 września przez dr dr Marię Dąbrowską, Joannę Kalagę, mgr. Zbigniewa Sawickiego, prof. Elżbietę Kowalczyk (Muzeum Zamkowe w Malborku). Finansowane przez Muzeum Zamkowe w Malborku. Pierwszy sezon badań.

Prace prowadzone były w ramach praktyk studenckich na podstawie umowy o współpracy dydaktycznej i naukowo-badawczej pomiędzy Instytutem Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego a Muzeum Zamkowym w Malborku. Przebadano powierzchnię 56 m^2.

Planowane prace miały na celu określenie ukształtowania średniowiecznej fosy północnej, charakteru i rodzaju wypełniska oraz posadowienia muru północnego Zamku Średniego. Związane to było z realizacją projektu zagospodarowania terenu fosy południowej, wschodniej i północnej, a w szczególności z koncepcją odprowadzenia z nich powierzchniowych wód opadowych. Wykop I usytuowany był w części centralnej fosy, w odległości 17,10 m od baszty narożnej tarasu północnego. Rozpoczynał się przy murze oporowym i szedł prostopadle do przeciwskarpy (podnóża fosy). Miał długość 18 m, szerokość 3 m. Podzielony został na dwa odcinki o długości 9 metrów i przedzielony świadkiem o wymiarach 1 x 3 m między 9 a 10 metrem wykopu. Odcinek I (wykop IA) przylegał do muru, odcinek II (wykop IB) do przeciwskarpy. Już w trakcie eksploracji wykop IB wydłużono w kierunku północnym, zakładając wykop IC o wymiarach 2 x 1 m, wcinający się w podstawę skarpy fosy. Celem wytyczenia tego wykopu było zdobycie informacji o sytuacji stratygraficznej zewnętrznego wału fosy. Układ stratygraficzny w wykopie I (A–C) dobrze ilustrują dwa rysunki profili w poprzek fosy, w których wydzielono 54 jednostki stratyfikacji. Ostatnią wydzieloną jednostką była warstwa nr 54 – czarna, tłusta próchnica, powstała w wyniku gnicia roślinności rosnącej w fosie i odkładania się zanieczyszczeń w wodzie. Warstwa ta wyznaczała poziom lustra wody w fosie. Zawierała między innymi fragmenty kości, cegieł i drewna. Poziom calca osiągnięto na głębokości 5,69 m n.p.m.

Pozyskano bardzo liczny materiał zabytkowy, m.in.: 4027 ułamków ceramiki naczyniowej, 105 fragmentów kafli, 13 fragmentów majoliki, 367 fragmentów fajansu, 56 fragmentów kamionki, 4 fragmenty porcelany, 641 fragmentów szkła, 158 przedmiotów metalowych, 1517 szczątków kości zwierzęcych, 35 ułamków muszli, 96 fragmentów ceramiki budowlanej, 1 monetę z czasów panowania Zygmunta III Wazy. Chronologiczne ramy czasowe pozyskanego materiału to XIV–XX wiek.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Zamkowym w Malborku.

Badania będą kontynuowane.

MALEC, st. 4, gm. Kęty, woj. bielskie, AZP 105-50/3

- późnośredniowieczny gródek stożkowaty (XIV–XVI w.)

Sondażowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr mgr Bożenę i Bogusława Chorążych (Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej). Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej i Urząd Gminy w Kętach. Pierwszy sezon badań. Obiekt przecięto wzdłuż

osi północny wschód–południowy zachód rowem sondażowym o długości 21 m i szerokości 2–1 m oraz dwoma prostopadłymi do niego wykopami o wymiarach 5 x 1 i 7 x 1 m. Łącznie przebadano powierzchnię około 50 m².

Stożek zbudowany jest z białożółtego utworu lessopodobnego, sprawiającego wrażenie układu naturalnego, co świadczy o wykorzystaniu pod budowę gródka naturalnej formy terenu (wyjaśnienie tej kwestii wymaga badań geologicznych). W obrębie obiektu, z wyjątkiem jego partii zniszczonej, wystąpiła jasnobrunatna warstwa kulturowa o miąższości 25–40 cm. Znaleziono w niej niewielką ilość ceramiki późnośredniowiecznej, fragment kafla renesansowego, nieliczne kości zwierzęce oraz dużą ilość przepalonej polepy z odciskami konstrukcji drewnianych. Materiał ten można datować na XV–XVI w. Na stoku południowo-zachodnim, tuż pod powierzchnią stawu, poniżej warstwy kulturowej, wystąpiła 20–30-centymetrowa warstwa przepalonej gliny z fragmentami spalonych belek. Wskazuje to na zniszczenie obiektu lub jego części w wyniku gwałtownego pożaru. Stosunkowo liczny materiał zabytkowy w tej warstwie pozwala datować katastrofę na XIV–XV w. Warstwa kulturowa i podłoże zostały naruszone licznymi wkopami, w których na wtórnym podłożu wystąpił późnośredniowieczny materiał zabytkowy wraz z bardzo dużą ilością silnie przepalonej polepy z odciskami konstrukcyjnymi. Wkopy wypełnione były przemieszaną gliną, zawierającą XX-wieczne przedmioty, co świadczy o stosunkowo niedawnym ich zasypaniu. W rowie sondażowym w partii południowo-zachodniej, najsilniej zniszczonej, odsłonięto relikty kamiennej zabudowy gródka. Składają się na nią 2 narożniki podpiwniczenia budowli wzniesionej na planie czworokąta o szerokości 6 m. Mury, grubości 70–80 cm, były zbudowane z otoczaków i kamienia łamanego na zaprawie wapiennej, z niewielkim dodatkiem cegły palcówki. Odkryto w nich fragment węgara otworu drzwiowego. Odsłoniętą budowlę z racji jej usytuowania można interpretować jako budynek bramny, do którego prowadził najprawdopodobniej pomost drewniany od strony dzisiejszej wsi. Mogła to być jednak wieża mieszkalno-obronna, w górnej partii drewniana, usytuowana na uboczu stożka ze względu na potencjalne zagrożenie obiektu z tej strony. Z powodu znacznego zniszczenia stanowiska, datowanie budowli na podstawie przesłanek stratygraficznych nie jest możliwe. Jedyną przesłanką datującą może być odkryty na wtórnym złożu gotycki detal architektoniczny — fragment żebrowania sklepienia. Nieliczny inwentarz zabytkowy stanowią fragmenty ceramiki, kafli oraz znaleziska gwoździ żelaznych. Można je datować na XVI w. Niewielka ilość pozyskanego materiału zabytkowego wskazuje na małą intensywność użytkowania obiektu lub jego krótkotrwałość. Możliwe jednak, że odkryta warstwa użytkowa pochodzi z końcowego okresu użytkowania obiektu, a wcześniejsze nawarstwienia zostały usunięte.

Materiały przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Bielsku-Białej, dokumentacja w PSOZ w Bielsku-Białej. Badania będą kontynuowane.

MIŁAKOWO, st. I
mury miejskie, gm. *loco*,
woj. olsztyńskie, AZP 19-57/1

- miasto późnośredniowieczne i nowożytne

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Jerzego Gułę. Finansowane przez gminę miejską Miłakowo i przez inwestora prywatnego.

MORĄG, st. II,
gm. *loco*,
woj. olsztyńskie,
AZP 21-56/2

- miasto późnośredniowieczne i nowożytne (XV–XIX w.)

Badania wykopaliskowe, wyprzedzające inwestycję budowlaną, przeprowadzone w dniach od 1 sierpnia do 4 września przez mgr Hannę Mackiewicz (ARCHEO-ADAM). Finansowane przez inwestora prywatnego — R. Borowskiego. Pierwszy sezon badań.

Prace objęły teren działki budowlanej, pokrywającej się z fundamentami rozebranych budynków XIX-wiecznych, opartych o mury miejskie. Wykop 13, wytyczony zgodnie z projektem realizacyjnym, miał kształt prostokąta o wymiarach 17,5 x 5 m i usytuowany był wzdłuż osi północny wschód-południowy zachód, przy północno-zachodnim skraju starego miasta, a konkretnie przy wewnętrznym licu muru miejskiego. Doprowadzono go na całej powierzchni do calca, tj. do głębokości około 2,2 m od obecnej powierzchni terenu. Przebadano powierzchnię 87,5 m².

Odsłonięto i zadokumentowano relikty zabudowy murowanej w postaci fundamentów kamiennych łączonych na glinę i zaprawę wapienną, które można datować na koniec XVII i XVIII wiek. Odsłonięto także wewnętrzne lico muru miejskiego, wykazującego ślady licznych przeróbek i remontów. Podkreślić należy znaczne zniszczenie muru, który w wyniku